

Huvudman

Uddevalla kommun
vuxenutbildningen@uddevalla.se

Beslut

Datum 2025-10-24

Dnr SI 2025:3593

Sida 1 (18)

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i Uddevalla kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att senast den **23 januari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utbildningens innehåll, bedömning och betyg och beslut om apl. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Uddevalla kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Uddevalla kommun ska vidta följande åtgärder

Utbildningens innehåll

1. Se till att undervisningen omfattar hela det centrala innehållet i ämnet Godshantering-truck på nivå 1 (enligt Gy25). Detta innebär att undervisningen ska omfatta att eleverna får hantera *olika typer* av lastbärare så att eleverna får möjlighet att tillgodogöra sig de moment som finns angivna i det centrala innehållet. (2 kap. 35 § skollagen, 2 kap. 13 förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning, förordning [SKOLFS 2012:101] om läroplan för vuxenutbildningen, [Lvux12], 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2024:162] om ämnesplan för ämnet Godshantering – truck i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, Nivå 1, 100 poäng, [Nivåkod: GODE1000X])
2. Se till att undervisningen omfattar hela det centrala innehållet i ämnet Fordonskombinationer – godstransporter på nivå 1 (enligt Gy25). Detta innebär att undervisningen även ska behandla körning och manövrering av *olika* fordonskombinationer för godstransporter så att eleverna får möjlighet att tillgodogöra sig de

moment som finns angivna i det centrala innehållet. (2 kap. 35 § skollagen, 2 kap. 13 § förordningen om vuxenutbildning, Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2024:152] om ämnesplan för ämnet Fordonskombinationer - godstransporter i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, Nivå 1, 200 poäng [Nivåkod: FORO1000X]).

Bedömning och betyg

1. Se till att lärarna vid betygsättning i ämnena Godshantering – truck, Fordonskombinationer – godstransporter och Yrkestrafik – vux har ett underlag för sin bedömning som omfattar hela det centrala innehållet för aktuell nivå i ämnet. (20 kap. 37 § skollagen, 2 kap. 13 § och 4 kap. 9 § förordningen om vuxenutbildning, Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Bedömning och betyg, Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet Godshantering – truck i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, Nivå 1, 100 poäng, [Nivåkod: GODE1000X], Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet Fordonskombinationer - godstransporter i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, Nivå 1, 200 poäng, [Nivåkod: FORO1000X] samt Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2024:265] om ämnesplan för ämnet yrkestrafik – vux inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, Nivå 1, 200 poäng [Nivåkod: YRKS100VX]).
2. Se till att lärare vid betygssättningen i ett ämne använder enbart de nationella betygskriterier som gäller för ämnet. (3 kap. 14 § och 20 kap. 37 § skollagen, 2 kap. 13 § och 4 kap. 9 § förordningen om vuxenutbildning, Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Bedömning och betyg)
3. Se till att samtliga elever får korrekt information om grunderna för betygsättningen, såsom de betygskriterier som gäller i de ämnen som eleverna läser. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen ges samt vilken information som har förmedlats och ge in dokumentationen till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning. (3 kap. 15 § skollagen, Lvux 12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, avsnitt 2.3 Bedömning och betyg)
4. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **15 december 2025** informera lärarna om de föreskrifter som gäller vid bedömning och betygsättning. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när, hur

och med vilket innehåll samt till vilka lärare informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning. (2 kap. 34 a § skollagen Lvux 12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.4 Rektorns ansvar)

Beslut om apl

1. Se till att rektorn, efter samråd med aktuell arbetsplats, fattar beslut om vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska förläggas till arbetsplatser. Besluten ska fattas innan det arbetsplatsförlagda lärandet påbörjas och ska dokumenteras. Besluten samt uppgift om när och med vem samråd har skett avseende respektive arbetsplats ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Inkom med de beslut som fattats under perioden 24 oktober 2025 – 23 januari 2026. (2 kap. 26–27 §§ förordningen om vuxenutbildning)
2. För de fall rektor uppdrar åt någon annan att utföra uppgiften i närmast föregående punkt 1 ska beslut om delegation fattas. En eventuell delegation måste avse en eller flera specifikt utpekade personer som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fatta beslutet. Om delegation används, inkom med en redovisning om vem som ska fullgöra uppgiften (2 kap. 10 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:3593) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2025 inlett en tillsyn av den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå i Uddevalla kommun som vid aktuell utbildning till största del bedrivs i egen regi av kommunen. Tillsynen är avgränsad till den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil. Vid tillsynsbesöket pågick två utbildningsomgångar för aktuell utbildning. Den första gruppen av elever startade den 19 augusti 2024 (fortsatt kallad utbildningsomgång 2024) och slutade den 23 maj 2025. Den andra startade den 13 januari 2025 (fortsatt kallad utbildningsomgång 2025) och slutade den 19 oktober 2025.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid vuxenutbildningen i Uddevalla kommun följer gällande bestämmelser om utbildningens innehåll, information till eleverna om grunderna för betygssättning och bedömning inför betygssättning samt beslut om arbetsförlagt lärande (apl).

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever från båda utbildningsomgångarna, lärare och rektorn samt observation av körgård mellan den 20 maj 2025 och 21 maj 2025. En kompletterande intervju med rektorn genomfördes den 16 juni 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat elevscheman, elevlistor, lärares betygsunderlag och planering samt underlag inför apl. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet samt inkommit med kompletterande redovisning den 13 augusti 2025.

Ämnesbetygsreformen med bland annat ämnesplaner som är anpassade för ämnesbetyg ska tillämpas i all gymnasial utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 (i beslutet benämnt Gy25). Äldre bestämmelser gäller dock fortfarande för kurser och sammanhållna yrkesutbildningar som har påbörjats före den 1 juli 2025 (i beslutet benämnt Gy11).

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utbildningens innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Hantering av olika typer av lastbärare

Vid intervju uppger eleverna från båda utbildningsomgångarna att de enbart har fått hantera pallar med truck på truckutbildningen (kursen Godshantering – vux, 100 poäng, Kurskod: GODGOD1; Skolinspektionens anmärkning) som delvis utförs av truckutbildningsföretaget Motivera AB. Eleverna har inte fått hantera några andra typer av emballage eller lastbärare såsom IBC-behållare eller burar. De fick testa på att lyfta olika typer av gods, men samtliga var på pallar. Ibland enbart pallar och ibland pallar med skrot på.

Lärarna bekräftar i intervju att de enbart har sett att pallar har använts av de aktuella elevgrupperna.

Rektorn säger i intervju att han inte vet om något annat än att det bara skulle vara en lastbärare i form av EUR-pall som båda elevgrupperna har fått hantera.

Huvudmannen har uppgett att kursen Godshantering – vux, 100 poäng (Kurskod: GODGOD1), ges för sista gången och avslutades den 10 augusti 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil. Efter den 30 juni 2025 ges ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, 100 poäng (Nivåkod: GODE1000X).

Körning och manövrering av olika typer av fordonskombinationer

Elever från båda utbildningsomgångarna berättar i intervju att de enbart får köra en typ av fordonskombination med fyraxligt släp med dragögla och bygelkoppling och att utbildningen inte har tillgång till trailer (i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, Kurskod: TRAFOR0; Skolinspektionens anmärkning).

Lärarna och rektor bekräftar i intervju att eleverna enbart får hantera och köra fyraxligt släp med bygelkoppling.

Huvudmannen har uppgett att kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, (Kurskod: TRAFOR0) ges för sista gången och avslutas den 19 oktober 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil. Efter den 30 juni 2025 ges ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1 (Nivåkod: FORO1000X).

Rättslig reglering

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. (2 kap. 35 § skollagen)

För varje ämne ska det finnas en ämnesplan när det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen.

Av ämnesplanen ska följande framgå:

1. ämnets syfte,
 2. varje kurs som ingår i ämnet (enligt Gy11 – SFS 2022:1623)/*den eller de nivåer som ämnet består av (enligt Gy25 - SFS 2023:655),*
 3. det centrala innehållet för varje kurs (enligt Gy11 – SFS 2022:1623)/*nivå (enligt Gy25 - SFS 2023:655),*
 4. antalet gymnasiepoäng som varje kurs (enligt Gy11 – SFS 2022:1623)/*nivå (enligt Gy25 - SFS 2023:655)* omfattar, och
 5. betygskriterierna för varje kurs (enligt Gy11 – SFS 2022:1623)/*ämnet (enligt Gy25 - SFS 2023:655).*
- (2 kap. 13 § förordning om vuxenutbildning [SFS 2023:655].

Övergångsbestämmelserna punkten 1. anger att förordningen tillämpas i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 [Gy25]. Punkten 2. anger att äldre bestämmelser fortfarande gäller för kurser och sammanhållna yrkesutbildningar som har påbörjats före den 1 juli 2025 [Gy11]).

För Gy11 finns ämnesplanen för ämnet Godshantering med tillhörande kurser i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:218) om ämnesplan för ämnet Godshantering i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och där ingår kursen Godshantering – vux, 100 poäng (Kurskod: GODGOD1).

I ämnets syfte anges att undervisning i ämnet ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att framföra truckar och maskiner för godshantering, samt förmåga att använda rätt utrustning för olika typer av godshantering. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om olika typer av lastbärare och deras användningsområden. Den ska också leda till att eleverna utvecklar kunskaper om förutsättningarna för hantering av gods i olika typer av lastbärare. I undervisningen ska eleverna vidare ges möjlighet att arbeta med uppgifter som är konstruerade så att de återspeglar och förbereder för situationer som eleverna kommer att möta i sitt yrke. Dessa arbetsuppgifter ska utgå från ett problemlösande och laborativt arbetssätt. I ämnets syfte/mål anges också att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att framföra truckar

och arbetsmaskiner i skiftande miljöer samt att utföra olika arbeten inom godshantering (punkterna 3-4).

I det centrala innehållet för kursen står det bland annat att undervisningen i kursen ska behandla följande innehåll: hantering av olika typer av lastbärare, till exempel EUR-pallar, burar och IBC-behållare.

I betygskriterierna för betyget E anges: Dessutom hanterar eleven med viss säkerhet emballage och lastbärare. Resultatet av arbetet är tillfredsställande.

För Gy25 finns ämnesplanen för ämnet Godshantering-truck i Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet Godshantering – truck i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

I ämnets syfte anges bland annat följande. Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att framföra truckar med hänsyn till säkerhet och miljö. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla förmåga att planera och genomföra yrkesmässig godshantering med truckar och tillhörande utrustning.

I det centrala innehållet för ämnet, Nivå 1, 100 poäng (Nivåkod: GODE1000X) anges bland annat följande. Undervisning på nivån ska behandla: hantering av olika typer av gods och mindre lastbärare med olika typer av godshanteringsutrustning i olika miljöer i samband med lagerhantering eller godstransporter.

I betygskriterierna för betyget E anges: Eleven planerar och genomför med viss säkerhet yrkesmässig godshantering med truck och tillhörande utrustning för godshantering i samband med lagerhantering eller godstransporter.

För Gy11 finns ämnesplanen för ämnet transportteknik med tillhörande kurser i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:226) om ämnesplan för ämnet transportteknik i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och där ingår kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng (Kurskod: TRAFOR0).

Under ämnets syfte/mål anges följande: Undervisningen i ämnet transportteknik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att köra och manövrera fordon i varierande trafikmiljöer (punkten 3).

I det centrala innehållet för kursen anges bland annat att undervisningen i kursen ska behandla följande: manövrering av olika fordonskombinationer för godstransporter, körning med fordonskombinationer för godstransporter i olika och varierande trafikmiljöer på ett trafiksäkert och miljövänligt sätt.

I betygskriterierna för betyget E anges: Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer på ett trafiksäkert sätt i enkla och varierande trafikmiljöer.

För Gy25 finns ämnesplanen Fordonskombinationer – godstransporter i Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet Fordonskombinationer – godstransporter i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. I ämnet finns enbart en nivå, nivå 1, 200 poäng (Nivåkod: FORO1000X).

Under ämnets syfte anges följande: Undervisningen i ämnet Fordonskombinationer - godstransporter ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att köra och manövrera fordonskombinationer (tredje strecksatsen).

I det centrala innehållet på nivån anges att undervisningen i ämnet ska behandla följande: Olika typer av fordonskombinationer och tillhörande utrustningar samt deras användningsområden för godstransporter. Körning av fordonskombinationer på ett trafiksäkert, riskmedvetet och miljövänligt sätt i varierande trafikmiljöer, däribland körning av tung lastbil med tungt släp.

I betygskriterierna för betyget E anges: Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt. Eleven planerar och genomför med viss säkerhet godstransporter med fordonskombinationer.

I läroplanen för vuxenutbildningen, 2 Övergripande mål och riktlinjer, avsnitt 2.1 Kunskaper anges att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev i kommunal vuxenutbildning får stöd och undervisning utifrån sina individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar. I den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan ska eleven ges möjlighet att uppnå kraven för en yrkesexamen som innebär att eleven har en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet.

Skolinspektionens bedömning

Hantering av olika typer av lastbärare

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att undervisningen ska omfatta det centrala innehållet för kursen Godshantering – vux, 100 poäng (Kurskod: GODGOD1).

Utredningen visar att eleverna inte givits möjlighet att hantera olika typer av lastbärare, vilket är en del av det centrala innehållet för kursen, utan enbart en sorts lastbärare. Eleverna ges därmed inte förutsättningar att i undervisningen, i enlighet med kursens centrala innehåll och syfte/målen

med utbildningen, utveckla sin förmåga att framföra truckar och utföra olika arbeten inom godshantering.

Huvudmannen har uppgett att kursen Godshantering – vux, 100 poäng (Kurskod: GODGOD1) enligt bestämmelserna i Gy11, ges för sista gången och avslutades den 10 augusti 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil.

Efter den 30 juni 2025 ges istället ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, 100 poäng, (Nivåkod: GODE1000X) enligt Gy25. Motsvarande krav som gäller kursen Godshantering – vux enligt Gy11 gäller i aktuellt avseende också i ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, enligt bestämmelserna i Gy25.

Körning och manövrering av olika typer av fordonskombinationer

Skolinspektionen bedömer att utbildningen inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att undervisningen ska omfatta det centrala innehållet i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng (Kurskod: TRAFOR0). Utredningen visar att eleverna inte får möjlighet att köra och manövrera olika fordonskombinationer utan bara en enda i undervisningen. I det centrala innehållet i kursen anges att manövrering av olika fordonskombinationer för godstransporter och körning med fordonskombinationer för godstransporter ska ingå i undervisningen. Allt centralt innehåll har därmed inte ingått i undervisningen. Detta medför också att eleverna går miste om att ha en av branschen godtagbar nivå av yrkeskunnande för att vara väl förberedd för yrkeslivet.

Huvudmannen har uppgett att kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, (Kurskod: TRAFOR0) ges för sista gången och avslutades den 19 oktober 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil.

Efter den 30 juni 2025 ges enligt huvudmannen istället ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1, (Nivåkod: FORO1000X) enligt bestämmelserna i Gy25. Motsvarande krav som gäller kursen Fordonskombinationer – godstransporter enligt Gy11 gäller i aktuellt avseende också i ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1, enligt bestämmelserna i Gy25.

Bedömning och betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Bedömning i förhållande till samtliga betygskriterier

I området "Utbildningens innehåll" ovan har Skolinspektionen bedömt att eleverna i kursen Godshantering – vux, 100 poäng, respektive i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, inte har fått hela det

centrala innehållet i undervisningen eftersom eleverna enbart fått hantera en typ av lastbärare respektive enbart fått köra och manövrera en typ av fordonskombination. Skolinspektionen har också bedömt att det i aktuellt avseende finns motsvarande krav i ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, respektive ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1, som i nämnda kurser inom Gy11.

När det gäller kursen Yrkestrafik – vux, 300 poäng, sätts betyget i kursen den 11 augusti 2025 för elever i utbildningsomgång 2025, enligt rektor och huvudman. I denna kurs ingår bland annat följande centrala innehåll:

Faktorer som kan orsaka olyckor och hur man kan förebygga olyckor.

Agerande i kris, olyckssituationer och brand samt första hjälpen till skadade.

I intervju säger elever från både utbildningsomgångarna att de har fått teoretisk information om vad som gäller vid en olycksplats, men att de inte har fått öva på det praktiskt. Lärare säger att momentet finns med som rubrik i deras provfil, men att resultat inte är ifyllda. Rektorn säger i intervju att hen beslutade att skjuta på HLR-utbildningen när två tidigare yrkeslärare valde att sluta på utbildningen. Huvudmannens uppges i sitt kompletterande svar att HLR-kurs var inplanerad den 19–21 augusti 2025, alltså efter att kursen avslutats och betygsatts.

Huvudmannen har uppgett att kursen Yrkestrafik – vux, 300 poäng (Kurskod: TRAYRK1) enligt bestämmelserna i Gy11, ges för sista gången och avslutades den 10 augusti 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil. Efter den 30 juni 2025 ges i stället ämnet Yrkestrafik – Vux, Nivå 1, 200 poäng, (Nivåkod: YRKS100VX) enligt Gy25.

Vidare berättar elever från utbildningsomgång 2024 om betygsättningen av redovisningen om sin apl att lärare har sagt att de behöver stå inför klassen och göra redovisningen för att få ett högre betyg i kursen Fordonskombinationer – godstransporter. Lärarna specificerade inte vilket betyg, men för att få ett högre betyg behövde deras redovisning ske muntligt inför klassen men för lägre betyg så räcker det att redovisa enbart för läraren. En lärare säger i intervju att någon form av presentation av vad eleven har gjort på apl ingår i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, och att hen har informerat klassen om att högre betyg kan ges om man redovisar inför klassen. På frågan från Skolinspektionen om en elev då inte kan få betyget A på kursen om denne inte redovisar inför klassen så svarar läraren att det stämmer, men säger sig vara osäker på vad som står i betygskriterierna. Rektorn säger i intervju att utbildningen aldrig har haft kriterier som rör att elever måste redovisa inför klassen för att få ett visst betyg och att redovisningen av apl inte har med betygssättningen att göra.

Information om grunderna för betygssättning

Elever berättar i intervju att de generellt inte har fått reda på grunderna för betygssättning och att det egentligen bara är för apl-redovisningen i kursen Fordonskombinationer – godstransporter som eleverna fått förklarat för sig vad som krävs för ett högre betyg (se även närmast föregående stycke).

En av lärarna säger i intervju att hen är medveten om att information om betygskriterierna inte har getts till eleverna.

En annan lärare säger att för kursen Fordonskombinationer-godstransporter så går hen igenom alla moment och det centrala innehållet under den första teoridagen för denna kurs. Läraren tillägger att hen inte har gått igenom betygskriterierna i kursen Fordonskombinationer-godstransporter.

Rektorn bekräftar i intervju lärares och elevers utsagor om den information som ges om grunderna för betygssättning, och säger att de behöver bli bättre på detta, men att det finns information om grunderna för betygssättning i elevernas digitala plattform.

Rättslig reglering*Bedömning i förhållande till samtliga betygskriterier*

I skollagen anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. (3 kap. 14 § skollagen)

Av 2 kap. 13 § förordning om vuxenutbildning framgår bland annat att för varje ämne ska det finnas en ämnesplan när det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Av ämnesplanen ska bland annat betygskriterierna för varje kurs (enligt Gy11 – SFS 2022:1623) /för ämnet (enligt Gy25 - SFS 2023:655) framgå.

Av 4 kap. 9 § förordningen om vuxenutbildning framgår att det i 20 kap. 37 § skollagen anges att läraren vid betygssättningen på en kurs (enligt Gy11 - SFS 2022:1623)/i ett ämne (enligt Gy25 – SFS 2023:655) inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen (enligt Gy11 -SFS 2022:1623)/ämnet (enligt Gy25 – SFS 2023:655) och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. I paragrafen anges också att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska det finnas betygskriterier för betygen A-E.

Kriterierna för betygen A, C och E ska beskriva typiska kunskaper för respektive betyg. Kriterierna för betyget B innebär att elevens kunskaper

sammantaget bedöms vara mellan A och C. Kriterierna för betyget D innebär att elevens kunskaper sammantaget bedöms vara mellan C och E.

I området "Utbildningens innehåll" ovan har Skolinspektionen angett aktuellt syfte/mål och centralt innehåll för kursen Godshantering – vux, 100 poäng, respektive för kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng (kurser enligt Gy11) samt motsvarande för ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, respektive ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1 (ämnen enligt Gy25).

I betygskriterierna för betyget E i kursen Godshantering – vux, 100 poäng (Kurskod: GODGOD1) anges bland annat: Dessutom hanterar eleven med viss säkerhet emballage och lastbärare. Resultatet av arbetet är tillfredsställande. (Gy11)

I betygskriterierna för betyget E i ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, 100 poäng (Nivåkod: GODE1000X) anges bland annat: Eleven planerar och genomför med viss säkerhet yrkesmässig godshantering med truck och tillhörande utrustning för godshantering i samband med lagerhantering eller godstransporter. (Gy25)

I betygskriterierna för betyget E i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, (Kurskod: TRAFOR0) anges bland annat: Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer på ett trafiksäkert sätt i enkla och varierande trafikmiljöer. (Gy11)

I betygskriterierna för betyget E i ämnet Fordonskombinationer – godstransporter anges bland annat: Eleven kör och manövrerar fordonskombinationer i trafik på ett säkert, riskmedvetet och miljömässigt sätt. Eleven planerar och genomför med viss säkerhet godstransporter med fordonskombinationer. (Gy25)

För Gy11 finns ämnesplanen för ämnet transportteknik med tillhörande kurser i Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet transportteknik i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och där ingår kursen Yrkestrafik – vux, 300 poäng (Kurskod: TRAYRK1).

I det centrala innehållet för kursen står det bland annat att undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll: Faktorer som kan orsaka olyckor och hur man kan förebygga olyckor. Agerande i kris, olyckssituationer och brand samt första hjälpen till skadade.

I betygskriterierna för betyget E i kursen anges bland annat: Dessutom beskriver eleven översiktligt hur man förebygger personskador vid godshantering och transporter, risker i arbetsmiljön och ger i samråd med handledare hjälp till skadade.

För Gy25 finns ämnesplanen för ämnet Yrkestrafik – vux i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2024:265) om ämnesplan för ämnet Yrkestrafik – vux i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

I det centrala innehållet i ämnet Yrkestrafik – vux, som bara har en nivå; Nivå 1, 200 poäng (Nivåkod: YRKS100VX), uppges bland annat att undervisning ska behandla: Planering av arbete i syfte att förebygga brand och olycksfall samt rutiner för åtgärder vid brand och första hjälpen till skadade vid olycksfall.

I betygskriterierna för betyget E i detta ämne anges bland annat: Eleven arbetar säkert, miljö- och kvalitetsmässigt i enlighet med lagar och andra bestämmelser. Dessutom arbetar eleven såväl självständigt som tillsammans med andra för att nå planerade resultat. Resultatet av elevens arbete är godtagbart.

Information om grunderna för betygssättning

Av skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. (3 kap. 15 § skollagen)

Av läroplan för vuxenutbildningen framgår att läraren ska redovisa för eleverna på vilka grunder betygssättningen sker. (Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, avsnitt 2.3 Bedömning och betyg)

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att

1. all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och
2. personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

I läroplanen för vuxenutbildningen anges att rektorn har ansvar för verksamhetens resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att lärare får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. (Lvux12, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.4 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Bedömning i förhållande till betygskriterierna

Skolinspektionen bedömer att lärare inte haft ett fullständigt underlag vid betygssättningen i kurserna Godshantering – vux, 100 poäng och Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, och att bedömningen därför inte skett utifrån samtliga betygskriterier i respektive kurs. Detta är en brist.

Skolinspektionen har under område "Utbildningens innehåll" konstaterat att eleverna i båda utbildningsomgångarna inte har fått möjlighet att genomföra allt centralt innehåll i ovan nämnda kurser då det bland annat saknats möjlighet att hantera olika lastbärare samt köra och manövrera olika typer av fordonskombinationer.

Detta har, när det gäller kursen Godshantering - vux, 100 poäng, medfört att lärarna inte haft underlag att bedöma eleverna mot samtliga betygskriterier för betyget E. Undervisningen har inte planerats och genomförts för att alla elever ska få möjlighet att uppnå betyget E (eller högre betyg) i denna kurs, där det i betygskriterierna för betyget E bland annat står att eleven med viss säkerhet ska kunna hantera emballage och lastbärare.

Eleverna har heller inte fått genomföra körning med och manövrering av fordonskombinationer som ingår i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, då de enbart får köra en typ av fordonskombination. Det har medfört att lärarna inte haft underlag att bedöma eleverna mot samtliga betygskriterier för betyget E.

Undervisningen har inte heller i detta fall planerats och genomförts så att alla elever ska få möjlighet att uppnå betyget E (eller högre betyg) i denna kurs, där en del av betygskriteriet för betyget E är att eleven kör och manövrerar fordonskombinationer på ett trafiksäkert sätt i enkla och varierande trafikmiljöer.

Skolinspektionen bedömer även att lärare inte haft ett fullständigt underlag vid betygsättningen i kursen Yrkestrafik - vux, 300 poäng och att bedömningen därför inte skett utifrån samtliga betygskriterier i kursen, vilket är en brist. Av utredningen framgår att en del av det centrala innehållet i kursen Yrkestrafik – vux, 300 poäng - att *ge första hjälpen till skadade* - var planerad att genomföras efter att betyg redan satts i kursen för utbildningsomgång 2025. Det innebär att kursen avslutades och betygssattes innan undervisning genomförts avseende hela det centrala innehållet och att eleverna därmed inte fått möjlighet att visa sin förmåga att uppfylla betygskriterierna för betyget E där det i betygskriterierna anges att eleven i samråd med handledare ska ge hjälp till skadade.

Det faktum att eleverna efter avslutad och betygssatt kurs, har erbjudits undervisning i att ge första hjälpen till skadade förändrar inte denna bedömning.

Skolinspektionen bedömer vidare att lärare vid betygsättningen har använt andra kriterier än de nationella betygskriterierna vid betygsättning. Detta är en brist. Av utredningen framgår att det råder en osäkerhet hos vissa lärare kring vilka betygskriterier som gäller för kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, och att betygsättande lärare ställt upp egna kriterier för betyg i kursen som inte finns i de nationella betygskriterierna för denna kurs. Betygsättande lärare anser och

har förmedlat till eleverna att de inte kunde få betyget A i denna kurs om de inte gjorde redovisningen av sin apl inför klassen. Det räckte dock att göra redovisningen enbart för läraren för att erhålla ett lägre betyg. Samtidigt uppger betygsättande lärare att hen var osäker på vilka betygskriterier som gäller för denna kurs.

Huvudmannen har uppgett att kursen Godshantering – vux, 100 poäng, (Kurskod: GODGOD1) enligt bestämmelserna i Gy11, ges för sista gången och avslutades den 10 augusti 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil.

Efter den 30 juni 2025 ges i stället ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, 100 poäng, (Nivåkod: GODE1000X) enligt bestämmelserna i Gy25. Motsvarande krav vid betygsättningen som gäller kursen Godshantering – vux enligt Gy11 gäller också i aktuellt avseende i ämnet Godshantering – truck, Nivå 1, enligt bestämmelserna i Gy25.

Huvudmannen har uppgett att kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, (Kurskod: TRAFOR0) ges för sista gången och avslutades den 19 oktober 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil.

Efter den 30 juni 2025 ges enligt huvudmannen i stället ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1, 100 poäng, (Nivåkod: FORO1000X) enligt bestämmelserna i Gy25. Motsvarande krav vid betygsättning som gäller kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, gäller också i aktuellt avseende i ämnet Fordonskombinationer – godstransporter, Nivå 1, enligt bestämmelserna i Gy25.

Huvudmannen har uppgett att kursen Yrkestrafik – vux, 300 poäng, (Kurskod: TRAYRK1) enligt bestämmelserna i Gy11, ges för sista gången och avslutades den 10 augusti 2025 i den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil.

Efter den 30 juni 2025 ges i stället ämnet Yrkestrafik – Vux, Nivå 1, 200 poäng, (Nivåkod: YRKS100VX) enligt bestämmelserna i Gy25. Motsvarande krav vid betygsättning som gäller kursen Yrkestrafik – vux, 300 poäng, enligt Gy11 gäller också i ämnet Yrkestrafik - Vux, Nivå 1, enligt bestämmelserna i Gy25.

Information om grunderna för betygsättning

Skolinspektionen bedömer att eleverna har fått viss information om grunder för betygssättningen, men att informationen inte givits om betygskriterierna i kurser eleverna läst och att informationen delvis har varit felaktig i kursen Fordonskombinationer – godstransporter, 200 poäng, med hänsyn till att lärare gett eleverna information om egna betygskriterier som beaktats vid betygsättning. Detta är en brist. Det är huvudmannens

rektorns och lärares ansvar att se till att eleverna får information om grunderna för betygssättningen och att den är korrekt.

Beslut om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser fattas av rektor

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Samtliga intervjuade elever i båda utbildningsomgångarna berättar att de inte vet om det finns något beslut om vad de ska göra på sin apl och att de inte har fått reda på vilka delar ur kurserna som ska genomföras på apl och att det är upp till handledaren att styra vad eleverna får göra under sin apl. Eleverna säger också att skolan har gett en lista till apl-platsen med moment som eleven bör genomföra under sin apl. Denna lista tar eleven med och ger till handledare. Handledare är sedan ansvarig för att fylla i vad eleven genomfört under sin apl. Eleverna berättar att det är väldigt olika vad de har fått göra och lära sig ute på sina apl-platser.

Ansvarig lärare för apl säger att det finns en mapp med information om apl där bland annat kontrakt till apl-platsen finns med, men är osäker på om ett apl-beslut finns med där.

Rektor berättar att hen skriver ett apl-beslut på gruppnivå, men att det har funnits exempel på att en elev som hade funktionsnedsättning som hade behov av individuella anpassningar. Rektorn säger att hen fattar beslut om apl, men i samråd med lärarna.

Skolinspektionen har under tillsynen tagit del av fem olika versioner av dokument som avser apl-beslut. Huvudmannen har efter tillsynsbesöket klargjort i kompletterande svar att det inte fattats några beslut om apl av rektor. Enligt huvudmannen har det efter samtal med rektor framkommit ett missförstånd kring apl-beslut. Vuxenutbildningen har tagit fram en mall för rektorsbeslut om apl som inte blivit använd som det var avsett av rektorn. Enligt huvudmannen har mallen delgetts apl-platserna i syfte att informera om vad som ingår i utbildningen. Efter apl-perioden har lärare följt upp och fyllt i dokumentet beroende på vad eleverna har gjort på apl och inte. Rektor ska enligt huvudmannen framgent använda beslutsmallen ifylld för att ta beslut inför att apl-perioden börjar.

Vidare uppger huvudmannen att eftersom det inte har tagits rektorsbeslut så har samråd inte skett med arbetsplatsen inför detta beslut om vad eleven ska få genomföra under sin apl, men att lärare har haft dialog med apl-platserna om vilka moment som bör genomföras på apl.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 26 § förordning om vuxenutbildning framgår att med arbetsplatsförlagt lärande avses lärande i en utbildning som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan.

Av 2 kap. 27 § förordning om vuxenutbildning framgår att huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för arbetsplatsförlagt lärande och att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen.

När det gäller sammanhållna yrkesutbildningar beslutar rektorn vilka kurser eller delar av kurser */nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer* som ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande (enligt Gy11 - SFS 2022:1093/*enligt Gy25 – SFS 2023:655*).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister kring rektors beslut om genomförande av apl.

Av utredningen framgår att rektorn inte har fattat något beslut om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser, trots att apl ingår i utbildningen. Rektorn har visserligen delgett apl-platserna ett dokument med en lista på vad som ingår i utbildningen. Skolinspektionen bedömer att listan inte kan likställas med ett beslut om vilka delar ur kurserna som ska förläggas till arbetsplatserna, då förslag på innehåll om vad som ska genomföras under apl-perioden slutligen bestäms av vilken arbetsplats och handledare eleverna får under sin apl.

Av huvudmannens kompletterande svar framgår vidare att eftersom inga beslut har fattats enligt deras framtagna mall för rektors beslut om apl så har samråd inte skett med respektive arbetsplats om vad den enskilde eleven ska få göra under sin apl-period.

Rektorns beslut är ett viktigt led i att kvalitetssäkra det arbetsplatsförlagda lärandet. Det måste därför vara tydligt för alla inblandade parter vad rektorn beslutat gällande vilka delar av utbildningen som är förlagd till aktuell arbetsplats. För att fylla sin avsedda funktion ska ett sådant beslut fattas innan det arbetsplatsförlagda arbetet påbörjas. Inför beslutet behöver rektorn ett underlag om vad som är möjligt att genomföra på de aktuella arbetsplatserna. Besluten behöver därför föregås av samråd med respektive arbetsplats.

Detta område har bedömts i enlighet med bestämmelserna som gäller enligt Gy11 eftersom de kurser som förlagts till arbetsplatser som apl är kurser som påbörjats före den 1 juli 2025. För utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025 gäller bestämmelserna enligt Gy25. Dessa ställer i aktuellt avseende samma krav som de i Gy11.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Uddevalla kommuns verksamhet, som avser den sammanhållna yrkesutbildningen Yrkesförare – Lastbil vid kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utbildningens innehåll, bedömning och betyg samt apl-beslut. Det finns därför skäl att förelägga Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Christian Floer

Beslutsfattare
Signerat av: Christian Floer

X Henrik Gustavsson

Föredragande
Signerat av: Henrik Gustavsson

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Elisabeth Fogelberg medverkat.